

Uitgave: Projectteam Hollandsche IJssel > postbus 90602 > 2509 LP Den Haag > telefoon: 070 441 64 67
> www.schoner mooier.nl > e-mail: info@schoner mooier.nl > PEILDATUM: 15 maart 2006

Vervuilde grond maakt plaats voor nieuwe natuur

De Hollandsche IJssel en haar oevers worden steeds 'schoner en mooier'. Al honderdduizenden kubieke meters rivierslib zijn gebaggerd en afgevoerd. Diverse verontreinigde zellingen worden gesaneerd voor woningbouw- of natuuroeleinden. Op dit moment staat het Project Hollandsche IJssel voor een van de grootste projecten op het gebied van natuurontwikkeling: de aanpak van de zellingen Schanspolder en Geitenwei in Ouderkerk. Vervuilde grond maakt plaats voor nieuwe natuur.

Beide zellingen vormen, samen met het tegenover gelegen Balkengat in Moordrecht, een belangrijke schakel in de ecologische verbinding tussen de Zuidplaspolder en de Krimpenerwaard. Zo'n verbinding tussen leefgebieden is van belang voor de uitwisseling van planten- en diersoorten.

Stapstenen

'Het is de bedoeling dat de Schanspolder en de Geitenwei 'stapstenen' worden binnen de 'zone', vertelt Albert Koffeman van het project Hollandsche IJssel. 'Door een moerasgebied te creëren, brengen we in feite verloren natuur terug'. Ondiep open water, droogvallend slik, biezen en rietland vormen een aantrekkelijk leefgebied voor moeras- en watervogels, maar ook de waterspitsmuis is gebaat bij de inrichting van zo'n natte zone.

De Schanspolder en de Geitenwei zijn beide zwaar verontreinigd. Met de herinrichting van de zellingen wordt de vervuiling op milieuhygiënisch verantwoorde wijze aangepakt met nieuwe natuur als resultaat. Was de planvorming eerst alleen gericht op deze locaties, later is ook het Balkengat erbij betrokken.

Projectgroep

Voor de planvorming werd een projectgroep geformeerd onder leiding van het Project Hollandsche IJssel waarin vertegenwoordigd zijn: de gemeenten Ouderkerk en Moordrecht, het bureau Natuur van de provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat en de Stichting Zuid-Hollands Landschap. De stichting is de beoogd beheerder van de heringerichte terreinen.

Een combinatie van Bureau Waardenburg en Oranjewoud heeft in opdracht van de projectgroep voor de drie locaties natuurinrichtingsplannen opgesteld. Deze plannen zijn besproken in de Stuurgroep Hollandsche IJssel en aansluitend voorgelegd aan omwonenden van de Schanspolder en de Geitenwei en de klankbordgroep Hollandsche IJssel. Albert Koffeman: 'De ideeën die op deze bijeenkomsten zijn uitgewisseld worden meegenomen in de verdere uitwerking van de plannen. Ook de reacties van omwonenden waren heel nuttig. We weten nu waar we met de inrichting rekening moeten houden. Het zijn soms kleine dingen, maar wel details die van invloed zijn op de leefbaarheid en de natuurkwaliteit'.

Zo moet de Schanspolder er uit komen te zien.

Schanspolder

De Schanspolder is verreweg de grootste van de drie locaties. Het plan is om hier een slikvlakte aan te leggen en een hoger gelegen poel, gecombineerd met 'droog' bos. Er komt een wandelpad met een kleine afslag naar een uitkijkpunt. Voor bezoekers worden enkele parkeerplaatsen ingericht.

Het plangebied is onlangs uitgebreid met het in de bocht gelegen terreintje van Zemering-Van Vliet.

Geitenwei

Voor de Geitenwei wordt gedacht aan een combinatie van ondiep water, droogvallend slik en overgangen van riet, biezen en wilgen. Ook wordt een kreek gegraven. Drijfbalken moet de instroom van vuil tegengaan en voorkomen dat watersporters de geul invaren. Op de zelling Geitenwei zullen eveneens enkele parkeerplaatsen komen.

Balkengat

Anders dan bij de Schanspolder en de Geitenwei is bij het Balkengat geen afgraving nodig. Het omliggende dijkje wordt gedeeltelijk hersteld. Via gaten in de omdijking kan het water in- en uitstromen. Zo zal een afwisselend gebied ontstaan met ondiep open water, droogvallende slikvelden, poelen en rietland. Ook hier worden drijfbalken opgehangen.

Het Balkengat is nog niet in het bezit van de overheid, de Schanspolder en Geitenwei wél. Naar verwachting kunnen die zellingen dan ook het eerst aangepakt worden. Na het afronden van de bestemmingsplanprocedure worden de saneringsplannen ter toetsing op milieuhygiëne voorgelegd aan de provincie. Zodra de benodigde vergunningen zijn afgegeven, kan het werk beginnen. 'Als we aan het eind van dit jaar kunnen aanbesteden, zijn we heel tevreden. Na het afgraven zal de natuur zijn werk moeten doen. Het zal enkele jaren duren, maar dan krijgt de Hollandsche IJssel er enkele pareltjes bij'.

Heeft u vragen of opmerkingen?

Stuur uw reactie naar Projectteam Hollandsche IJssel, Postwoordnummer 100, 2509 WB Den Haag (een postzegel is niet nodig). U kunt ons ook een e-mail sturen via info@schonermooier.nl

Op de HIJ-ZIT

De Stichting Zuid-Hollands Landschap is de beoogd beheerder van de te ontwikkelen natuurgebieden Schanspolder, Geitenwei en Balkengat. Regiobeheerder Rudi Terlouw verwacht veel van de 'nieuwe natuur'.

'Sinds de afsluiting van de Haringvliet is het aantal zoetwater getijdengebieden zeer beperkt. Daarom zijn de plannen voor de natuurontwikkeling langs de Hollandsche IJssel zo bijzonder. Het type natuur dat hier ontstaat zal specifieke diersoorten aantrekken', stelt hij. 'De Hollandsche IJssel is een harde rivier met veel steen. Door het creëren van waterrietzones met zachte oevers geef je dieren de gelegenheid om aan land te komen. Grote beesten zullen er zich niet vestigen, maar ze komen wél langs. Een beaver of otter die van de Reeuwijkse plas op weg is naar Kinderdijk kan hier even op het droge komen en uitrusten. Ik denk ook aan de roerdomp en de kuifeend. Ze zullen er niet broeden, maar wel voedsel zoeken. Broeden zullen er de kleinere soorten zoals rietzangers, karekieten en waterrallen, die hun nest bouwen op de grens van land en water. In dit type natuur gedijen ook specifieke plantensoorten als de spindotter, het zomerklokje en de driekantige bies. De Schanspolder met zijn ruigere inrichting is bovendien aantrekkelijk voor insecten, vliegen, vlinders,

libellen en spinnetjes. Het ondiepe en snel opwarmende water van de Geitenwei is een opgroeigebied voor jonge vis en andere kleine waterorganismen. Nu ontbreekt een dergelijke biotoop nog. Dit alles heeft een gunstige invloed op de voedselketen. Het ene organisme dient immers als voedsel voor het andere'.

Rudi Terlouw verwacht dat het beheer zich de eerste jaren zal toespitsen op de niet afgegraven gedeelten. 'Op de afgeplagde delen moet eerst de vegetatie tot ontwikkeling komen. We willen wel voorkomen dat het allemaal wilg wordt door zaailingen er meteen uit te trekken. De doelvegetatie zoals riet, lisdodde en mattenbies moet de ruimte krijgen. Ik denk dat we vanaf het begin behoorlijk intensief aanwezig zijn om de begroeiing kort te houden. Bij het maaien zullen we er op letten dat er niet teveel distels groeien. We willen ook de boeren tevreden houden.

Het is heel erg mooi als we dit soort plannen kunnen realiseren op drie locaties in elkaars nabijheid. Ze vormen in dat geval als drie-eenheid een belangrijke ecologische verbinding'.

'Een heel mooi plan'

Chris Overes, voorzitter van SOS Schanspolder, is tevreden met de aanpak van de Schanspolder. 'Het is een heel mooi plan. We hebben altijd gehoopt dat het terrein afgegraven zou worden, hoe meer hoe beter. Fijn dat het gerealiseerd gaat worden, een verrijking van de omgeving. Zoals het er nu bij ligt, is verschrikkelijk'.

Als lid van de klankbordgroep Hollandsche IJssel heeft SOS Schanspolder uitgebreid kennis kunnen nemen van de natuurinrichtingsplannen. 'Globaal zijn we erg tevreden al waren er wat schoonheidsfoutjes. Ik heb het idee dat er naar onze bezwaren geluisterd is'.

Een wens van omwonenden had betrekking op de in het plan opgenomen kikkerpoel. 'We hebben gevraagd of die poel een stukje meer naar de IJssel opgeschoven kan worden. Straks worden al die kikkers op de dijk platgereden'.

Chris Overes heeft met eigen ogen gezien wat er gebeurt als men de natuur haar gang laat gaan. 'Ik ben er met mijn fotocamera gaan kijken na het graven van de proefsleuven. Als je ziet wat er in die sleuven al voor wilde bloemen waren teruggekeerd. Geweldig. We laten onze kinderen straks een mooi stukje natuur na'.

